

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL KŪNO KULTŪROS IR SPORTO DEPARTAMENTE PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 27 d. Nr. FA-P-50-8-39
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento
direktorės Daivos Bakutienės
2009-06-10 pavedimą Nr. P-50-8

Auditą atliko valstybinės auditorės
Asta Giedrikienė (grupės vadovė)
Danutė Mačiulaitienė

Auditas pradėtas 2009-06-10
Auditas baigtas 2010-05-26

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Įžanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms	6
1.1. Dėl apskaitos tvarkymo departamente	6
1.2. Dėl apskaitos tvarkymo pavaldžioje įstaigoje	7
2. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	9
2.1. Dėl biudžeto asignavimų naudojimo	9
2.1.1. Programa „Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas“	9
2.1.2. Programa „Kūno kultūros ir sporto plėtra“	13
2.1.3. Kiti pastebėjimai	14
3. Vidaus kontrolės sistemos vertinimas	18
4. Rekomendacijos	18
Priedai	20

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento direktorės Daivos Bakutienės 2009 m. birželio 10 d. pavedimu Nr. P-50-8. Auditą atliko vyriausiosios valstybinės auditorės Asta Giedrikienė (grupės vadovė) ir Danutė Mačiulaitienė, dalyvaujant 5-ojo audito departamento direktorei Daivai Bakutienei, direktoriaus pavaduotojai Vidai Atraškienei ir vyriausiajai specialistei (teisininkei) Rasai Gabrielavičienei.

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu; audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiško ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas subjektas – Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, adresas: Žemaitės g. 6, LT-03117 Vilnius, kodas 188620621. Departamentas yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga, įsteigta kartu su kitomis suinteresuotomis valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, nevyriausybėmis organizacijomis įgyvendinti bendrą valstybės kūno kultūros ir sporto plėtotės politiką, sveikos gyvensenos programas, skatinti Lietuvos Respublikos gyventojus nuolat sportuoti, kad jie būtų sveiki ir darbingi, kultūringai ilsėtusi, sudaryti sąlygas sporto organizacijoms rengti didelio meistriškumo sportininkus, kurie atstovautų Lietuvos Respublikai tarptautinėse varžybose, sudaryti sąlygas valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, nevyriausybėms organizacijoms propaguoti ir didinti kūno kultūros ir sporto efektyvumą.

Audituojamu laikotarpiu departamentui iki 2009 m. rugsėjo 8 d. vadovavo generalinis direktorius Algirdas Raslanas, nuo rugsėjo 9 d. laikinai gen. direktoriaus pareigas ėjo gen. direktoriaus pavaduotojas Ritas Vaiginas, vyriausiąja buhalterė dirbo Marytė Šeštokienė.

Audituojamas laikotarpis – 2009 metai.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie Kūno kultūros ir sporto departamento 2009 metų finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamos Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 metų finansinės ataskaitos:

- Išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 3);
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2009 m. gruodžio 31 d. (forma Nr. 5);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- Finansinio turto 2009 m. gruodžio 31 d. apyskaita (forma Nr. 7);
- Ilgalaikio materialiojo turto nuomos pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8);
- Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma B-1);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicinius projektus 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

Audituojamu laikotarpiu Kūno kultūros ir sporto departamentas ir trys jam pavaldžios įstaigos (Lietuvos olimpinis sporto centras, Lietuvos sporto muziejus ir Druskininkų sportininkų rengimo ir reabilitacijos centras) vykdė keturias programas:

- 01.15 „Kūno kultūros ir sporto plėtra“, kuriai patvirtinta 31 610,4 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 31 515,4 tūkst. Lt;
- 02.10 „Didžiausio meistriškumo sportininkų programinis rengimas“, kuriai patvirtinta 15 389,0 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 15 388,9 tūkst. Lt;
- 02.81 „Specialioji Lietuvos sporto programa“, kuriai patvirtinta 1 935,3 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 1 228,8 tūkst. Lt;
- 03.06 „Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo programa“, kuriai patvirtinta 8 844,0 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 8 843,1 tūkst. Lt.

Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanso aktyvo (pasyvo) sąskaitų likučių suma – 115 776,9 tūkst. Lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus¹.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir kad valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad nebuvo tikrinamos visos (100 proc.) ūkinės operacijos, ūkiniai įvykiai ir sudaryti sandoriai.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 569,8 tūkst. Lt. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos;

- 1 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių, tai yra 1 157,8 tūkst. Lt. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir išipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė audito planavimo etape, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra (kontrolės aplinkos tyrimas);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Svarbiausiose audito srityse (darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos, ilgalaikis turtas, pinigai, federacijų ir kitų sporto organizacijų finansavimas (pavedimų lėšos), pajamos ir kompensuoti nuompinigiai) buvo atliktos didelės apimties, o kitose srityse – mažos apimties savarankiškos audito procedūros.

Audito procedūroms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo audito visumą. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, tikrinimo, paklausimo ir analitinės procedūras, dalyvaujant turto inventorizacijoje stebėtojo teisėmis.

Atliktos audito procedūros Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programoje numatytose sisteminių tyrimų srityse:

- specialiųjų programų pajamos;
- darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms naudojamos lėšos, išskyrus išlaidas pagal 2.1. ir 2.7 ekonominės klasifikacijos kodus;
- išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas.

Teisėtumo požiūriu įvertintas valstybės biudžeto asignavimų 2010 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimas. Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms

1.1. Dėl apskaitos tvarkymo departamente

Departamentas laiku neparengė Vyriausybės nutarimo projekto dėl UAB „Respublikinė mokomoji sporto bazė“ valstybės turto investavimo, didinant akcijų vertę ar skaičių, kurios valstybės akcijų turėtojas yra departamentas, nors į šią bendrovę investavo 5,7 mln. Lt

2007–2008 metais buvo atliktas UAB „Respublikinė mokomoji sporto bazė“ pastato kapitalinis remontas už 5,7 mln. Lt. Lėšos skirtos iš valstybės investicijų programos (pripažintu tinkamu naudoti aktas pasirašytas 2008-09-29). Iki 2009 m. pabaigos šia suma nepadidinta uždarosios akcinės bendrovės valstybei priklausančių akcijų vertė (ar akcijų skaičius), o kapitalinio remonto išlaidos apskaitytos 019 sąsk. „Nebaigta statyba“.

Pažymėtina, kad, po ataskaitos projekto pateikimo, departamentas informavo, kad 2009 m. lapkričio 11 d. raštu Nr. S-1684 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto derinimo“ išsiuntė parengtą nutarimo projektą ir jo lydimočius dokumentus Vidaus reikalų, Ūkio, Aplinkos, Teisingumo ir Finansų ministerijoms.

Teisingumo ministerija, išnagrinėjusi pateiktą derinti nutarimo projektą ir jo lydimočius dokumentus, 2009 m. lapkričio 26 d. raštu Nr. (1.6.)7R-9614 pažymėjo, kad nutarimo projektui nepritaria, kadangi departamento investicijų projektui „Respublikinės mokomosios sporto bazės kapitalinis remontas“ iš valstybės biudžeto skirtos lėšos jau yra perduotos, paskirstytos ir panaudotos. Pažymėjo, kad nutarimo projektu siekiama įsiterpti į jau pasibaigusius teisinius santykius, o tai prieštarautų teisinio tikrumo ir jį papildančiam *Lex retro non agit* (įstatymas negalioja į praeitį) principams.

Vidaus reikalų ministerija, išnagrinėjusi pateiktą derinti nutarimo projektą ir jo lydimočius dokumentus, 2009 m. lapkričio 30 d. raštu Nr. 1D-8878(3) pažymėjo, kad, jų nuomone, abejotina nutarimo projekte numatyta galimybė didinti bendrovės įstatinį kapitalą pagal Akcinių bendrovių įstatymo 50 straipsnį, kadangi taip būtų pakeista ankstesniais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais nustatyta lėšų paskirtis (valstybės kapitalo investicijos).

Ūkio, Finansų ir Aplinkos ministerijos pateiktam nutarimo projektui neprieštaravo.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento 13 punktas nustato, kad visi Vyriausybei teikiami teisės aktų projektai turi būti derinami su Teisingumo ministerija. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 17 d. nutarimo Nr. 1124 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikiamų teisės aktų projektų vizavimo“ 1.3 punktas nustato, kad Kūno kultūros ir sporto departamento teikiamus teisės aktų projektus vizuoja vidaus reikalų ministras.

Atsižvelgiant į tai, kad Teisingumo ir Vidaus reikalų ministerijos nepritaria pateiktam nutarimo projektui, Kūno kultūros ir sporto departamentas negali priimti sprendimo dėl įstatinio kapitalo didinimo, kadangi tokį sprendimą galėtų priimti tik vadovaudamasis atitinkamu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

Laiku neparengus Vyriausybės nutarimo projekto ir atliktų rekonstrukcijos darbų vertę nepadidinus finansinio turto, Išlaidų sąmatų vykdymo 2009-12-31 balanso aktyve ilgalaikis turtas (01 sąsk.) ir pasyve ilgalaikio turto fondas (250 sąsk.) nurodytas 5,7 mln. Lt didesnis, o aktyve vertybiniai popieriai (140 sąsk.) ir pasyve finansinio turto fondas (270 sąsk.) ta pačia suma mažesni.

Departamentas neparengė Vyriausybės nutarimo projekto dėl valstybės turto investavimo į VŠĮ „Plytinės kartodromas“, didinant įnašą į viešąją įstaigą 50,0 tūkst. Lt.

Departamentas nurašė į išlaidas 50 tūkst. Lt, kuriais buvo apmokėta VŠĮ „Plytinės kartodromas“ teritorijos kelių ir takų rekonstrukcija. Vyriausybės nutarimu² departamentui skirta 50,0 tūkst. Lt iš 2009 metų Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų rezervo VŠĮ „Plytinės kartodromas“ teritorijos kelių ir takų rekonstrukcijai. Departamentas neparengė Vyriausybės nutarimo projekto dėl valstybės turto investavimo į viešąją įstaigą ir šia suma nepadidino įnašo į VŠĮ „Plytinės kartodromas“ – nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo³ 19 str. 1 d. ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁴ 169 p., kad įnešus turtą į viešųjų įstaigų dalininkų kapitalą, turto vertintojų nustatyta verte debetuojuama sąskaita 141 „Įnašai į viešųjų įstaigų dalininkų kapitalą“ ir kredituojama sąskaita 270 „Finansinio turto fondas“.

Departamentas neparengė Vyriausybės nutarimo projekto dėl valstybės turto investavimo į viešąją įstaigą „Plytinės kartodromas“ ir 50,0 tūkst. Lt nepadidino įnašo į viešąją įstaigą – pažeidė Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą.

Nurašius į išlaidas 50 tūkst. Lt ir nepadidinus šia suma įnašo į viešąją įstaigą „Plytinės kartodromas“, Išlaidų sąmatų vykdymo 2009-12-31 balanso aktyve įnašai į viešųjų įstaigų dalininkų kapitalą (141 sąsk.) ir pasyve finansinio turto fondas (270 sąsk.) likučiai nurodyti 50 tūkst. Lt mažesni.

1.2. Dėl apskaitos tvarkymo pavaldžioje įstaigoje

Lietuvos olimpinis sporto centras yra Kūno kultūros ir sporto departamentui pavaldi biudžetinė įstaiga. Audituojamu laikotarpiu įstaigai vadovavo direktorius Linas Tubelis, vyriausiąja finansininke dirbo Anna Vitkovskaja. 2008 metų finansinio audito metu buvo nustatyti pažeidimai tvarkant turto, pavedimų lėšų, pajamų, finansavimo, išlaidų, atsiskaitymų ir kitų sąskaitų apskaitą. Pateiktas rekomendacijas centras įvykdė.

Centras pajamų, gautinų ir mokėtinų sumų, pinigų apskaitą tvarkė nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis⁵:

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-07-08 nutarimas Nr. 717.

³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas (1998-05-12 Nr. VIII-729, 2006-08-08 įstatymo Nr. X-771 redakcija).

⁴ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-12-30 įsakymu Nr. 1K-405 (su pakeitimais).

⁵ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 įsakymu Nr. 1K-405 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

1. Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanso biudžetinių įstaigų pajamų likutis (pasyvo 400 sąskaita) mažesnis 3,2 tūkst. Lt, nes avansu sumokėtas lėšas už paslaugas, kurios turėtų būti nurodytos 111 sąsk. debeto likutyje, centras pervedė į biudžetą ir 3,2 tūkst. Lt suma sumažino 400 sąsk. likutį;

2. Prie atsargų (06 sąsk.) apskaitytas trumpalaikis turtas už 20,5 tūkst. Lt. Be to, atsargų sąskaitoje (060) apskaitytas monitorius (0,4 tūkst. Lt), o trumpalaikio turto sąskaitoje (070) kaip atskiri turto vienetai apskaityti monitoriai, klaviatūra (už 2,8 tūkst. Lt). Taip nesivadovauta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁶ 24 punktu, kad daiktas su jo priklausiniais, skirtas tam tikroms savarankiškomis funkcijoms atlikti, laikomas atskiru ilgalaikio turto vienetu.

3. Inventorizacijos taisyklių⁷ 60 p. nurodyta, kad įmonės kasmet turėtų suderinti tarpusavio skolų sumas ir įforminti tai suderinimo aktu. Centre inventorizacija buvo atlikta vadovaujantis direktoriaus įsakymu⁸ Nr. 990, kuriame nurodyta atlikti skolų, buvusių 2009 m. gruodžio 1 d., inventorizaciją. Peržiūrėjus skolų inventorizacijos aprašą nustatyta:

- buvo išsiųsti skolų suderinimo aktai, tačiau jie negrįžo ir skola nebuvo suderinta telefonu ar kitais būdais – debetinio įsiskolinimo 52 430,49 Lt, kreditinio – 742,15 Lt. Debetinės (10 333,06 Lt) ir kreditinės (4 776,73 Lt) skolos nebuvo suderintos, nes Inventorizacijos komisija pavedė sporto šakų treneriams bendrauti su sportuojančių vaikų tėvais, federacijomis ir padengti skolas I pusmetį (skolos nuo 2005 m.), tačiau, ar jos pagrįstos (suderintos), informacijos nepateikė;

- nederintas 470 Lt debetinis įsiskolinimas, nes inventorizacijos aprašo pastabose nenurodyta, ar jis pagrįstas (Lietuvos kūno kultūros akademija – 20 Lt ir Lietuvos sporto federacijų sąjunga – 450 Lt debetinio įsiskolinimo).

Inventorizacijos komisijos sprendimu numatyta parengti medžiagą skoloms išieškoti per teismą (Salomėjos Nėries mokykla – 300 Lt, VšĮ „Futbolo perspektyvos“ – 4 985,80 Lt (į pastarosios įstaigos įsiskolinimus neįtraukta dar viena skola už maitinimą valgykloje (453,09 Lt).

Pažymėtina, kad nurodytais atvejais inventorizacijos komisija neatliko visų darbų, kurie užtikrintų skolų pagrįstumą. Pažymėtina, kad dalis skolų tęsiasi nuo 2005 metų.

Dėl netinkamai tvarkytos pajamų, gautinų ir mokėtinų sumų, pinigų apskaitos, dėl nebaigtos skolų inventorizacijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanso aktyve lėšos, gautos už suteiktas paslaugas (111 sąsk.) nurodytos 3,2 tūkst. Lt mažesnės, atsargos (060–099 sąsk.) 20,5 tūkst. Lt didesnės, trumpalaikio turto (070 sąsk.) 18,1 tūkst. Lt mažesnės (20,5–2,4), ilgalaikio materialiojo turto 2,4 tūkst. Lt mažesnės; pasyve biudžetinių įstaigų pajamos (400 sąsk.) – 3,2 tūkst. Lt mažesnės.

⁶ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-12-30 įsakymu Nr. 1K-405 (su pakeitimais).

⁷ Inventorizacijos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996-06-03 nutarimu Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Centro direktoriaus 2009-09-16 įsakymas Nr. 990.

Dėl tik iš dalies atliktos įsipareigojimų inventorizacijos negalime patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2009-12-31 balanse (formoje Nr. 1) nurodyto 430,2 tūkst. Lt debetinio įsiskolinimo ir 115,3 tūkst. Lt kreditinio įsiskolinimo likučio pagrįstumo.

2. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

2.1. Dėl biudžeto asignavimų naudojimo

2.1.1. Programa „Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas“

Atlikę 2008 metų finansinį auditą, įvertinome 03.06 programos „Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas“ (toliau – Rėmimo fondas) lėšų skirstymą ir naudojimą. Audito dokumentai dėl galimo turto iššvaistymo skirstant ir naudojant Rėmimo fondo lėšas ir dėl tarnybos pareigų neatlikimo požymių buvo perduoti Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai pagal kompetenciją.

Šio audito metu nustatyta, kad daugelis rėmimo fondui pateiktų ir finansuotų projektų neatitinka Administravimo taisyklių V skyriuje numatytos projektų vertinimo ir atrankos tvarkos, nes nepateikiami visi taisyklėse numatyti dokumentai (juridinio asmens registravimo pažymėjimas ir juridinio asmens steigimo dokumentų kopijos, dokumentų, patvirtinančių teisę į nekilnojamąjį turtą, kopijos ir kt.), projektų sąmatos daugeliu atvejų neinformatyvios, nes nurodytos tik bendros sumos, nenurodant dalyvių skaičiaus renginiuose, planuojamo įsigyti sportinio inventoriaus pavadinimų bei kiekių, kokios patalpos ar aikštynai, stadionai ir kt. bus rekonstruojami ir kokios darbų apimtys.

Administravimo taisyklių 24 p. numatyta, kad paraiška nevertinama, jeigu neatitinka bent vieno iš išvardytų reikalavimų, tačiau departamentas, pažeisdamas šią nuostatą, finansavo projektus, neatitinkančius jiems keliamų reikalavimų.

Departamentas nepateikė duomenų apie visų pateiktų projektų vertinimą pagal Administravimo taisyklėse nustatytus kriterijus. Nesant informacijos apie projektų vertinimą ir jų atitiktį nustatytiems kriterijams, negalime įvertinti, ar finansavimas buvo skirtas projektams, kurie atitiko keliamus reikalavimus.

Programos 03.06 „Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas“ administratorius yra Kūno kultūros ir sporto departamentas (Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymo⁹ 2 str. 3 d.).

⁹ Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymas, 2007-07-04 Nr. X-1261.

Pastebėjimas

Įstatymas numato ir fondo administratoriaus funkcijas, t.y. vykdyti tarybos sprendimus ir jos pirmininko pavedimus (pažymėtina, kad rėmimo fondo lėšų skirstymui Vyriausybės nutarimu¹⁰ penkeriems metams buvo patvirtinta Kūno kultūros ir sporto rėmimo taryba, kurios pirmininku išrinktas departamento generalinis direktorius (posėdžio protokolas Nr. 1¹¹). Rėmimo fondo administratoriaus kompetencijai priklauso parengti ir sudaryti finansavimo sutartis, tarybai priėmus sprendimą skirti lėšų projektui įgyvendinti, kontroliuoti ir kaupti informaciją apie rėmimo fondo lėšų naudojimą, kaip numatyta Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo nuostatų¹² 24.5 ir 24.8 p. Taip pat numatyta galimybė su tarybos pakviestais ekspertais sudaryti projektų vertinimo sutartis (24.6 p.).

Pagal nuostatus taryba skelbia konkursus pateiktiems projektams atrinkti, nustato projektų pateikimo, lėšų skyrimo ir atsiskaitymo už panaudotas lėšas tvarką ir projektų rėmimo kriterijus, vertina pateiktus projektus, priima sprendimus dėl lėšų skyrimo pagal pateiktus projektus, nustato ekspertų skaičių ir kt.

Vadovaudamasi Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo nuostatais, taryba patvirtino Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo administravimo taisyklės¹³, kuriomis reglamentuojamas rėmimo fondo lėšų administravimas (projektų teikimo tvarka, reikalavimai projektams, pareiškėjams keliami reikalavimai, projektų vertinimas ir atranka, lėšų skyrimas projektams įgyvendinti, jų vykdymas ir kontrolė).

Administravimo taisyklių V dalyje numatyta, kad pateikti projektai turi būti vertinami pagal jų turinį, kokybę, projekto išlaidų sąmatos pagrįstumą, lėšų panaudojimo tikimybę, ekonomiškumą, turimą bazę, pareiškėjo kompetenciją, analogiškų projektų rengimo patirtį, ar pateikti visi reikalaujami dokumentai.

Pavyzdys

VšĮ „Optimalūs sporto sprendimai“ pateikė projektą „VIII pasaulio lietuvių sporto žaidynės“. Projektui vykdyti taryba skyrė 590,0 tūkst. Lt ir sudarė Biudžeto lėšų naudojimo sutartį¹⁴ nesivadovaudama Administravimo taisyklių 11.7 p. – nepateikus projekto įgyvendinimo priemonių plano, ir 14 p. – nepateikus visų reikalaujamų dokumentų (bendradarbiavimo su savivaldybėmis ir kitomis įstaigomis ir organizacijomis sutarčių ar kt. dokumentų kopijų, savivaldybės ar jos institucijos pritarimo dėl projekto vykdymo, dokumentų, patvirtinančių teisę į nekilnojamąjį turtą kopijos).

Pastebėjimai dėl pateikto projekto

Pateikta išlaidų sąmata (750,0 tūkst. Lt), kurioje nurodyta, kad lėšos bus panaudotos: bazių nuomai – 110 tūkst. Lt, organizacinėms išlaidoms (nenurodyta kokiams) – 15 tūkst. Lt, maitinimo išlaidoms – 312,5 tūkst. Lt, komandiruočių išlaidoms – 185 tūkst. Lt, projekto vykdymo išlaidoms – 13 tūkst. Lt, sportinei aprangai, sporto inventoriui, kanceliarinėms prekėms 66,5 tūkst. Lt, spaudiniams, apdovanojimams – 48 tūkst. Lt. Nenurodyta, kokios sporto varžybos bus vykdomos, kokios organizacinės, komandiruočių išlaidos bus daromos, kiek dalyvių bus apgyvendinama. Nepateiktas detalus projekto įgyvendinimo priemonių planas (nesilaikyta Administravimo taisyklių 11.7 p.) – nurodytas žaidynių vykdymas, kultūrinė programa bei žaidynių rezultatų suvedimas ir kiti šių taisyklių 14 p. numatyti dokumentai: juridinio asmens registravimo pažymėjimo ir juridinio asmens steigimo dokumentų kopijos, dokumentų, patvirtinančių teisę į nekilnojamąjį turtą, kopijos;

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-12-13 nutarimas Nr. 148 „Dėl kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo nuostatų ir kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo tarybos sudėties patvirtinimo“.

¹¹ Kūno kultūros ir sporto rėmimo tarybos 2008-02-29 posėdžio protokolas Nr. 1.

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-13 nutarimu Nr. 148 patvirtinti Kūno kultūros ir sporto rėmimo nuostatai.

¹³ Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo tarybos 2008-02-29 protokolas Nr. 1 „Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo administravimo taisyklės“.

¹⁴ Biudžeto lėšų naudojimo sutartis, 2008-02-29 Nr. FS-1.

savivaldybės ar jos institucijos pritarimą (rekomendaciją) dėl projekto vykdymo, bendradarbiavimo su savivaldybėmis ir kitomis įstaigomis sutarčių ar kt. dokumentų, patvirtinančių bendradarbiavimą, kopijos. Nepaisant to, taryba skyrė 590,0 tūkst. Lt projektui vykdyti.

Pavyzdys

VšĮ „Brotaura“ pateikė projektą „Sunkiosios atletikos sporto salės rekonstrukcija, inventoriaus ir įrangos įsigijimas, sportinės veiklos vykdymas“. Projektui vykdyti taryba skyrė finansavimą (62,0 tūkst. Lt), nors pateiktoje paraiškoje nenurodyta: (2.6 dalyje) tikslinė projekto grupė ir projekto dalyviai, (2.9 dalyje) projekto veiklos (veiklos vieta, veiklos vykdytojas, veiklos aprašymas ir reikalingos priemonės veiklai vykdyti bei veiklos grafikas). Nėra informacijos, kokia sportinė veikla bus vykdoma, kas bus rekonstruojama, kokios darbų apimtys, kokią ir kiek įrangos planuojama įsigyti ir už kokią kainą.

Paraiška neinformatyvi, nes nėra būtiniausių informacijos.

Lietuvos krepšinio federacija pateikė projektą „Krepšininų rengimas Lietuvoje“. Projektui vykdyti taryba skyrė finansavimą (2 135,6 tūkst. Lt). Jame prašoma lėšų finansuoti pagrindinius Lietuvos krepšinių klubus „Žalgiris“, „Lietuvos rytas“, TEO, Šiauliai. Projekto tikslas – kelti Lietuvos nacionalinių bei jaunių rinktinių žaidėjų meistriskumą, sėkmingai vykdyti krepšinio lygas. Projekte nėra informacijos, kokio klubo kokias išlaidas ir kokį laikotarpį numatoma finansuoti. Prie pateiktos paraiškos trūksta bendradarbiavimą su savivaldybėmis ir kt. institucijomis įrodančių dokumentų bei dokumentų, patvirtinančių teisę į nekilnojamąjį turtą.

Pagal tarybos priimtus sprendimus departamentas 2 725,6 tūkst. Lt skyrė projektams, neatitinkantiems Administravimo taisyklėse nustatytų reikalavimų.

Pažymėtina, kad Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis finansuoti Lietuvos savivaldybių sporto padalinių vadovų asociacijos, Kūno kultūros ir sporto departamento, Lietuvos asociacijos „Sportas visiems“ pateikti projektai. Administravimo taisyklių 29 p. numatyta, kad tarybos narys neturi teisės dalyvauti svarstant konkrečias paraiškas ir teikti pasiūlymus dėl projektų rėmimo, jeigu jis yra pareiškėjas darbuotojas arba steigėjas. Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo nuostatų 32 p. nurodyta, kad tarybos narys privalo nusišalinti nuo projekto vertinimo, jeigu yra pakankamas pagrindas manyti, kad jo dalyvavimas vertinant projektus sukels interesų konfliktą. Jeigu tarybos narys nesilaiko šios nuostatos, taryba privalo priimti sprendimą dėl jų nušalinimo vertinant konkrečius projektus. Toks sprendimas nebuvo priimtas. Šių organizacijų vadovai yra tarybos nariai. Nuo tarybos darbo šių organizacijų vadovai nenusišalino, kai buvo vertinami jų vadovaujamų organizacijų pateikti projektai, taip sukeldami interesų konfliktą ir nesilaikydami nuostatų 32 p. reikalavimų.

Nustatyta, kad buvo finansuojama pareiškėjų ūkinė veikla (713,4 tūkst. Lt), nors Administravimo taisyklių 43.2 p. tai nenumatyta.

Pavyzdys

VšĮ „Lietuvos sporto informacijos centras“ paraiškos „Lietuvos sporto enciklopedijos rengimas, leidyba ir spausdinimas“ vykdymui iš 2009 m. skirtų 380,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui panaudojo 305,1 tūkst. Lt, arba 80,3 proc. visų projekto išlaidų, atlyginimui pagal autorines sutartis – 23,8 tūkst. Lt, kitos lėšos – viešosios įstaigos išlaikymo išlaidoms.

VšĮ „Lietuvos sporto informacijos centras“ paraiškos „Kūno kultūros ir sporto darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas“ vykdymui iš 2009 m. skirtų 227,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui panaudojo 149,1 tūkst. Lt, arba 65,5 proc. visų projekto išlaidų, atlyginimui pagal autorines sutartis – 11,9 tūkst. Lt

VšĮ „Sporto leidinių grupė“ pateikė paraišką rėmimo fondui „Sporto visuomenės plėtra“, prašydama lėšų savaitraščio „Sportas“ leidybai. Taryba skyrė 180,8 tūkst. Lt savaitraščio leidybai 2009 metais. Faktinės išlaidas patvirtinančių dokumentų registre nurodytos savaitraščio „Sportas“ leidybos išlaidos (patalpų nuoma, benzino išlaidos, laikraščio spausdinimo išlaidos, ryšių paslaugos, honorarai straipsnių autoriams ir kt.).

Pastebėjimas

Birštono sveikos gyvensenos klubas „Šilagėlė“ pateikė paraišką „Kalnų slidinėjimo plėtra“, kurio įgyvendinimui taryba skyrė 32 tūkst. Lt. Projekto tikslas – išmokyti slidinėti pagal sudarytą grafiką. Grafike nurodyta, kad slidinėti bus mokoma Birštone. Lėšos panaudotos slidininkų mokymui – 20 tūkst. Lt (darbo užmokestis V.G. 75 val. x 133,2 Lt=9990 Lt ir V. A. – 80 val. x 124,94 Lt=9995,20 Lt), slidėms, apkaustams, lazdoms įsigyti – 8,0 tūkst. Lt, slidinėjimo kostiumams – 4,0 tūkst. Lt

Pagal tarybos priimtus sprendimus departamentas skyrė biudžeto asignavimus viešųjų įstaigų veiklai – administravimo išlaidoms ir įstaigų išlaidoms, nesivadovaudamas Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo administravimo taisyklių 43.2 p.

Pagal tarybos priimtus sprendimus departamentas skyrė 713,4 tūkst. Lt ne projektams vykdyti, bet viešųjų įstaigų veiklai finansuoti, nesivadovaudamas Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo administravimo taisyklėmis.

Pagal tarybos priimtus sprendimus Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšos (3 501,0 tūkst. Lt) skirtos nesivadovaujant fondo nuostatais ir jo administravimo taisyklėmis:

- neiforminus finansuojamų projektų atitikties keliamiems reikalavimams pagal nustatytus kriterijus;
- skiriant finansavimą projektams, kuriuos vertino tarybos nariai, vadovaujantys projektus vykdančioms organizacijoms;
- skiriant finansavimą projektams, kuriuos teikiant nepateikti visi reikalaujami dokumentai;
- skiriant finansavimą projektams, kuriuos vertino tarybos nariai, vadovaujantys projektus vykdančioms organizacijoms.

Taryba Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšas (3 501, 0 tūkst. Lt) skyrė pažeisdama teisės aktus, reikalavimų neatitinkantiems projektams, neskaidriai. Kadangi negalėjome patikrinti visų projektų, todėl manome, kad ši suma gali būti didesnė.

2009 m. Lietuvos jaunių ir jaunučių sporto žaidynės

Panaudojus biudžeto lėšas 63,5 tūkst. Lt skirtas 2009 metų jaunių ir jaunučių sporto žaidynių organizavimui, šios žaidynės 2009 metais nebuvo suorganizuotos.

VšĮ „Optimalūs sporto sprendimai“ pateikė rėmimo fondui projektą „2009 metų jaunių ir jaunučių sporto žaidynės“, kuriam taryba skyrė finansavimą ir buvo sudaryta sutartis¹⁵ už 661,0 tūkst. Lt. Kadangi VšĮ „Optimalūs sporto sprendimai“ buvo nuspręsta likviduoti nuo kovo 18 d., ji iš 661,0 tūkst. Lt panaudojo tik 31,0 tūkst. Lt II, III ir IV ketvirtį, kai jau buvo paskelbta, kad įstaiga likviduojama. Visa 31,0 tūkst. Lt suma panaudota viešosios įstaigos darbuotojų darbo užmokesčiui

¹⁵ Biudžeto lėšų naudojimo sutartis, 2009-02-18 Nr. FS-39.

ir komunaliniams mokesčiams mokėti, nors šios išlaidos prie sutarties patvirtintoje išlaidų sąmatoje nenumatytos.

Iš kitos departamento vykdomos programos 01.15 „Kūno kultūros ir sporto plėtra“ 2009 metų jaunių ir jaunučių sporto žaidynėms organizuoti ir vykdyti taip pat buvo skirtos biudžeto lėšos. Su LSFS sudaryta sutartis¹⁶ už 221,8 tūkst. Lt. Prie sutarties patvirtintame planuojamų renginių plane numatyta, kad 2009 metų jaunių ir jaunučių sporto žaidynių pasiruošimui ir organizavimui numatyta 12 tūkst. Lt, iš jų 5,0 tūkst. II ketvirčiui pasiruošimui, o IV ketvirtį – 7,0 tūkst. Lt uždarymui, rezultatų apibendrinimui. Pagal LSFS pateiktus duomenis lėšos (12,0 tūkst. Lt) buvo panaudotos LSFS darbuotojų darbo užmokesčiui ir įstaigai išlaikyti.

Pagal LSFS pateiktą raštą¹⁷ 2009 m. rugpjūčio mėn. papildomai prašyta lėšų 2009 metų jaunių ir jaunučių sporto žaidynėms organizuoti. Departamentas su LSFS sudarė sutartį¹⁸ už 30,0 tūkst. Lt, iš kurių 20,5 tūkst. Lt panaudota darbuotojų darbo užmokesčiui ir komunalinėms išlaidoms apmokėti.

Nustatyti, ar vyko 2009 metų jaunių ir jaunučių sporto žaidynių parengiamieji darbai, negalėjome, nes šios žaidynės 2009 metais nesuorganizuotos. Tai paaiškėjo, kai departamentui buvo sumažintas finansavimas, t. y. birželio mėnesį.

Departamentas iš 03.06 programos „Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas“ ir 01.15 programos „Kūno kultūros ir sporto plėtra“ VŠĮ „Optimalūs sporto sprendimai“ ir Lietuvos sporto federacijų sąjungai skyrė 63,5 tūkst. Lt 2009 metų jaunių ir jaunučių sporto žaidynėms, kurios nebuvo suorganizuotos. Minėtos įstaigos šiuos asignavimus panaudojo įstaigos išlaikymui ir darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti. Todėl 63,5 (31+12+20,5) tūkst. Lt biudžeto lėšų panaudota neekonomiškai ir neracionaliai.

2.1.2. Programa „Kūno kultūros ir sporto plėtra“

Departamentas (pritarus ekspertų komisijoms) 2009 metais sporto ir kitoms organizacijoms paskirstė 17 432,6 tūkst. Lt biudžeto lėšų. Iš šios sumos buvo skirtos lėšos aeroklubui, alpinizmo, lietuviško ritinio, sporto medicinos, sporto žurnalistų sporto federacijoms. Pagal Sporto šakų plėtotės principų¹⁹ 3.15 p. minėtoms organizacijoms lėšos turėtų būti skiriamos pagal tam tikrą tvarką. Šiuo metu ji nenustatyta, o lėšos skiriamos (iš viso paskirta 642,50 tūkst. Lt) pagal praėjusiais laikotarpiais skirtas lėšas.

¹⁶ Biudžeto lėšų naudojimo sutartis, 2009-02-23 Nr. SS-52 (patikslinta 2009-07-28).

¹⁷ Lietuvos sporto federacijos 2009-08-19 raštas Nr. 3-87 „Dėl papildomų lėšų skyrimo“.

¹⁸ Biudžeto lėšų naudojimo sutartis, 2009-09-01 Nr. SV-73.

¹⁹ Departamento 2009-02-03 direktoriaus įsakymu Nr. V-75 patvirtinti „Valstybės biudžeto lėšų skyrimo 2009–2010 m. sporto šakų plėtočiai principai“.

Departamentas, pritarus ekspertų komisijoms, skyrė 642,5 tūkst. Lt aeroklubui, alpinizmo, lietuviško ritinio, sporto medicinos, sporto žurnalistų sporto federacijoms neskaidriai, nes nenustatyti lėšų skyrimo kriterijai, nepatvirtinta lėšų skyrimo tvarka.

Departamentas nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. 7 p., kad asignavimų valdytojas privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

2.1.3. Kiti pastebėjimai

Departamentas nėra nustatęs kūno kultūros ir sporto organizacijų finansavimo tvarkos, kurioje būtų nurodyta, kokio dydžio išlaidų dalį turėtų sudaryti kūno kultūros ir sporto organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio bei išlaikymo išlaidos.

Kūno kultūros ir sporto įstatymo²⁰ 21 str. 1 d. numatyta, kad nevyriausybinės kūno kultūros ir sporto organizacijos gali gauti valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų kūno kultūros ir sporto programoms ir projektams įgyvendinti. Skirstant biudžeto lėšas vadovaujamosi nustatytais principais, kuriuose nurodyti šių lėšų skirstymo kriterijai: sporto organizacijoms, nustatytu laiku pasirašiusioms biudžeto lėšų naudojimo sutartis, skiriama vienoda dotacija organizacinėms reikmėms vieneriems metams. Ši dotacija yra 2,0 tūkst. Lt. Departamentas su sporto federacijomis, kitomis sporto organizacijomis sudarė biudžeto lėšų naudojimo sutartis, pagal kurias skyrė biudžeto lėšas. Prie sutarčių patvirtintose išlaidų sąmatose kartu su kitomis išlaidomis nurodytos ir organizacinės išlaidos. Kas sudaro organizacines išlaidas – nedetalizuota, o atsiskaitant nurodomos ir organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos.

Nustatyta atveju, kai biudžeto lėšos naudojamos kūno kultūros ir sporto organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti ir kitoms organizacijų išlaikymo išlaidoms.

Pavyzdys

Lietuvos krepšinio federacija, biudžeto lėšas, gautas 2009 metų Lietuvos jaunimo pasiruošimui ir dalyvavimui PČ, MTS, kontrolinėse varžybose (sutartis Nr. SS-91) ir pasirengimui Europos krepšinio čempionatui, vyksiančiam 2011 m. Lietuvoje (sutartis Nr. SS-130), naudojo ir federacijos darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti. Buvo sumokėta 197,2 tūkst. Lt darbo užmokesčio išlaidų.

Kaimo kultūros ir sporto asociacijai „Nemunas“ Biudžeto lėšų naudojimo sutartimi Nr. SS-23 buvo skirta 107,1 tūkst. Lt. Iš jų darbo užmokesčiui panaudota 35,1 tūkst. Lt, komunalinėms, ryšių, transporto išlaidoms 11,4 tūkst. Lt.

Departamentas 2009 metais pirkė teisinės paslaugas ir už jas sumokėjo 50,2 tūkst. Lt, nors departamente dirba du teisininkai. Taip pat vykdė šešių organizacijų likvidaciją, kuri užsitęsė iki 16 metų.

²⁰ Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymas, 2008-04-17 Nr. X-1501 (su vėlesniais pakeitimais).

Departamentas 2009 metais sudarė dvi teisinių paslaugų teikimo sutartis²¹ su advokatų profesinėmis bendrijomis, nors teisininkų pareigybių aprašymuose nurodyta, kad jų funkcijos yra konsultuoti teisės klausimais bei įvertinti ir teikti pasiūlymus rengiamiems teisės aktų projektams. Kartu su teisinėmis paslaugomis numatyta teikti ir likvidatoriaus paslaugas, likviduojant šešias organizacijas. Departamentas 2009 metais už teises paslaugas sumokėjo 50,2 tūkst. Lt.

Pažymėtina, kad departamento direktoriaus įsakymu 2009-12-30 patikslintuose teisininkų pareigybių aprašymuose teisininkams nenumatyta galimybė atstovauti departamentui neturint pavedimo.

Direktoriaus įsakymais nuspręsta likviduoti šias organizacijas:

- ne pelno organizaciją „Rankinio rėmimo fondas“ nuo 2007 m. rugsėjo 6 d.;
- ne pelno organizacijos „Rankinio rėmimo fondas“ filialą nuo 1997 m. rugsėjo mėn.;
- VšĮ „Respublikinis sporto ir rekreacijos centras“ nuo 2007 m. sausio 30 d.;
- Firmą „Lietsportas“ nuo 1994 m. kovo 15 d.;
- VšĮ „Optimalūs sporto sprendimai“ nuo 2009 m. kovo 18 d.;
- VšĮ „Vilniaus kartingo sporto centras“ visuotinio dalininkų susirinkimo sprendimu – nuo 2009 m. birželio 12 d.

Nuo 2009 m. kovo 18 d. šių įstaigų likvidatoriumi paskirtas advokatų profesinės bendrijos advokatas, kuriam nuo 2009 m. birželio mėn. paskirtas 2,0 tūkst. Lt (+PVM) likvidatoriaus mokestis. Nors šiuo metu galiojantys teisės aktai nenumato įstaigų likvidavimo terminų, bet netikslinga ir neekonomiška likvidavimo procesus užtęsti neribotą laiką.

Departamente nepagrįstas būtinumas pirkti teises paslaugas, už kurias 2009 m. sumokėta 50,2 tūkst. Lt, nes dirba du teisininkai, o įstaigų likvidavimo procesą tęsiant ilgą laiką (net iki 16 metų), neužtikrinamas taupus ir racionalus lėšų naudojimas.

Lietuvos krepšinio federacija pateikė projektą „Krepšinininkų rengimas Lietuvoje“, kuriam vykdyti taryba skyrė finansavimą (2 135,6 tūkst. Lt). Jame prašoma lėšų finansuoti pagrindinius Lietuvos krepšinio klubus: „Žalgiris“, Lietuvos rytas, TEO, Šiauliai. Projekto tikslas – kelti Lietuvos nacionalinių ir jaunių rinktinių žaidėjų meistriskumą, sėkmingai kelti krepšinio lygį. Faktines išlaidas pateisinančių dokumentų registre Lietuvos krepšinio federacija nurodė išlaidas VšĮ „Krepšinio rytas“, kuri, sportininkams ruošiantis rungtynėms, juos apgyvendino viešbutyje UAB VILLON, kur sportininkų apgyvendinimas kainavo iki 276 Lt per dieną. Už sportininkų maitinimą

²¹ Sutartis dėl teisinių paslaugų teikimo, 2009-06-24 Nr. A-2009/96 SV-50 su Advokatų profesine bendrija „Markevičius, Gerasičkinas ir partneriai“ ir sutartis „Dėl teisinių paslaugų teikimo“, 2009-01-20 Nr. RS-19/SV-7 (2009-03-18 ir 2009-06-11 papildomi susitarimai prie sutarties) su Advokatų profesine bendrija „Suslavičius ir partneriai“.

šiuo viešbutyje taip pat sumokėta iki 294 litų per dieną, nors maistpinigių sportininkams dydis reglamentuotas Vyriausybės nutarimu²² (maksimalus jų dydis – iki 57 Lt per dieną).

Toks biudžeto lėšų naudojimas, kai sportininkams ruošiantis rungtynėms jie apgyvendinami penkių žvaigždučių viešbutyje, yra neekonomiškas ir netaupus.

Dėl turto naudojimo pagal preliminarias panaudos sutartis

Šiuo metu galiojantys teisės aktai nereglamentuoja preliminarių panaudos sutarčių trukmės, tačiau jų atnaujinimas kas keleri metai sudaro sąlygas naudotis valstybės turtu neatlygintinai, nesant Vyriausybės nutarimo dėl turto perdavimo panaudos pagrindais.

Departamentas pagal preliminarią turto panaudos sutartį²³ perdavė turtą naudotis viešajai įstaigai „Lietuvos žiemos sporto centras“, iki bus priimtas Vyriausybės nutarimas dėl turto perdavimo panaudos pagrindais. Viešoji įstaiga naudojasi sporto kompleksu su kiemo statiniais, kurio vertė 494,0 tūkst. Lt. Ankstesnė preliminari turto panaudos sutartis su viešąja įstaiga dėl to paties turto buvo sudaryta 2005 m. gruodžio 30 d.

Lėšų skyrimas pavaldžiai įstaigai

Departamentas, nepatikslinęs išlaidų sąmatos, pavaldžiai įstaigai Lietuvos olimpiniam sporto centrui skyrė 30,0 tūkst. Lt konferencijos organizavimo išlaidoms ir 10,5 tūkst. Lt langų keitimo išlaidoms apmokėti ir sudarė biudžeto lėšų naudojimo sutartis. Biudžeto sandaros įstatymo²⁴ 5 str. nustatyta, kad asignavimų valdytojais skirtus biudžeto asignavimus privalo naudoti pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos biudžetinės įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams programoms vykdyti bei tvirtinti vadovaujamos biudžetinės įstaigos ar pavaldžių įstaigų ir kitų subjektų programas, jų sąmatas, neviršijant šioms programoms patvirtintų bendrųjų asignavimų.

Departamentas, nepatikslinęs išlaidų sąmatos, kaip numatyta Biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos olimpiniam sporto centrui skyrė 40,5 tūkst. Lt pavedimų lėšų.

Pastebėjimai dėl rentų mokėjimo buvusiems sportininkams

Departamentas 2009 metais buvusių sportininkų (85-ių) rentoms išmokėjo 2 867,7 tūkst. Lt. Audito metu, vertinant jų skyrimą ir mokėjimą, nustatytos šios problemos, atsiradusios dėl Kūno

²² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-05 nutarimas Nr. 561 „Dėl sporto renginių, vykstančių Lietuvoje, dalyvių vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžio patvirtinimo“ (2007-12-19 aktuali redakcija).

²³ Preliminari turto panaudos sutartis, 2008-12-30 Nr. SP-44.

²⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23 Nr. IX-1946.

kultūros ir sporto įstatymo²⁵ 41 str. ir Vyriausybės nutarimu²⁶ patvirtinto „Rentų buvusiems sportininkams mokėjimo sąlygų ir tvarkos aprašo“ nuostatų neapibrėžtumo ir netikslumo:

- Kūno kultūros ir sporto įstatymo 41 str. 1 d. numatyta, kad, be kitų sąlygų: buvęs sportininkas, siekiantis gauti rentą, turi būti baigęs sportininko karjerą. Kadangi teisės aktuose neišaiškinta, ką reiškia sąvoka „baigęs sportininko karjerą“ ir kaip sportininko karjeros baigimas įforminamas, yra atvejų, kai sportininkai tuo piktnaudžiauja, sezono pabaigoje pareikšdami, kad baigė sportininko karjerą, o vėliau ją atnaujina, dalyvaudami Europos ir kitose varžybose, ir vėl pareiškia, kad baigia karjerą. Rentos mokėjimas stabdomas tik tam laikotarpiui, kai sportininkas dalyvavo Europos ar kitose varžybose, t. y. kelioms dienoms, o vėliau vėl atnaujinamas.
- Kūno kultūros ir sporto įstatymo 41 str. 2 d. 1 p. nustatyta, kad sportininkui renta neskiriama, o paskirtoji nemokama, jei jis turi draudžiamųjų pajamų, išskyrus pajamas, gaunamas už darbą kūno kultūros ir sporto srityje. Teisės aktuose neišaiškinta, kas yra „darbas kūno kultūros ir sporto srityje“. Be to, Lietuvos Respublikoje gyvenančių sportininkų draudžiamąsias pajamas nurodo buvęs sportininkas ir VSDFV pateikdama informaciją, tačiau yra buvusių sportininkų, kurie gyvena užsienyje ir jų draudžiamųjų pajamų sužinoti nėra galimybės.
- Nuo 2010 metų, įsigaliojusio įstatymo naujos redakcijos 41 straipsnyje numatyta, kad sportininkas, pasiekęs sporto rezultatą tuo metu, kai atstovavo ne Lietuvos Respublikai, įgyja teisę gauti rentą tuo atveju, jei jis LR pilietybę įgijo iki įstatymo įsigaliojimo dienos, t. y. 1996-02-01. Tačiau yra sportininkų, kurie pilietybę įgijo po 1996-02-01 ir, atsižvelgiant į sportinius laimėjimus, galėtų pretenduoti gauti rentą. Todėl reikia spręsti klausimą dėl buvusių sportininkų pilietybės įgijimo laiko.
- Įstatymo 41 str. 1 d. 5 punkte numatyta, kad teisę gauti rentą turi buvęs sportininkas, tapęs parolimpinių ar kurčiųjų žaidynių nugalėtoju. Tačiau įstatyme neišaiškinta nugalėtojo sąvoka, todėl kilo teisminių ginčų, ar nugalėtojas yra tik pirmosios vietos laimėtojas, ar ir antrosios, ir trečiosios.
- Įstatyme nėra nuostatos apie buvusių sportininkų dabartinio darbo kūno kultūros ir sporto srityje užmokesčio dydį. Nuo 2010 m. sausio 1 d., kai rentų dydžiui turi įtakos gaunamas atlyginimas, rentos dirbantiems buvusiems sportininkams sumažėjo, tačiau yra atvejų, kai atlyginimai siekia daugiau nei 60 tūkst. Lt per mėnesį, o rentos, nors ir mažesnės, bet vis tiek mokamos.

Pažymėtina, kad departamentas kreipėsi²⁷ į Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komitetą dėl rentų buvusiems sportininkams mokėjimo ir nurodė kilusias problemas ir siūlymus, kaip jas spręsti. Teisės aktų patikslinimai rentų mokėjimo klausimais iki šiol nepriimti.

²⁵ Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymas, 2008-04-17 Nr. X-1501.

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-12-03 nutarimu Nr. 1302 patvirtintas „Rentų buvusiems sportininkams mokėjimo sąlygų ir tvarkos aprašas“.

²⁷ Departamento raštai: 2009-03-25 Nr. S-657 ir 2010-03-29 Nr. S-357.

Atkreipiame departamento vadovybės dėmesį, kad, vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo²⁸ 7 str., biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vadovai įstatymų nustatyta tvarka atsako už programų vykdymą, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus, ir rezultatyvų naudojimą, buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą, pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių²⁹ 4 p., už biudžetinės įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimą atsako biudžetinės įstaigos vadovas, o vadovaujantis minėtų taisyklių 20 p., vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumą, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

3. Vidaus kontrolės sistemos vertinimas

Audito metu atlikus audito procedūras nustatyta, kad departamente vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurtos pagrindinės vidaus kontrolės procedūros, tačiau audito metu nustatyti reikšmingi vidaus kontrolės trūkumai apskaitant finansinį turtą bei skirstant biudžeto lėšas rodo, kad vidaus kontrolės sistema veikia nepatikimai, todėl ji vertinama kaip patenkinama.

4. Rekomendacijos

Kūno kultūros ir sporto departamentas dėl audito metu nustatytų klaidų ir teiktų rekomendacijų buvo informuotas raštais: 2009 m. spalio 13 d. Nr. S-(50-1.10.1)-2194 „Dėl valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams išlaidų poreikio planavimo“, 2009 m. gruodžio 14 d. Nr. S-(50-1.10.1)-2589 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“, 2010 m. balandžio 23 d. Nr. S-(50-1187)-782 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

²⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23 Nr. IX-1946 (su vėlesniais pakeitimais).

²⁹ Buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170.

Departamentas audito metu pateiktas rekomendacijas įvykdė: vykdė nacionalinių sporto (šakų) federacijų pripažinimą pagal patvirtintą tvarką ir kriterijus, 01.15 programos lėšas skirstė pagal patvirtintus kriterijus ir atsižvelgdamas į ekspertų ir nuolatinės komisijos sprendimus. Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšas 2009 metams taryba jau buvo paskirsčiusi 2009 metų pradžioje, todėl teiktas rekomendacijas dėl rėmimo fondo lėšų skirstymo įgyvendinimo įvykdė tik 2010 metų pradžioje: vertino kiekvieną pateiktą projektą pagal projekto tinkamumą, kokybę, poveikio ilgalaikiškumą, vadybą, biudžetą, tarybos nariai, kurių vadovaujamos organizacijos pateikė paraiškas dėl projektų finansavimo, nusišalino, kai buvo vertinami jų vadovaujamų organizacijų projektai, patikslino Kūno kultūros ir sporto rėmimo taisykles. Pateikus ataskaitos projektą, pavaldi įstaiga, Lietuvos olimpinis sporto centras, pateikė informaciją, kad ištaisė audito metu nustatytas klaidas, pakartotinai atliko išsipareigojimų inventorizaciją, todėl rekomendacijų, dėl pavaldžioje įstaigoje nustatytų pastebėjimų, nebeteikiame.

Ne visos klaidos, turėjusios įtakos finansinėms ataskaitoms, biudžeto asignavimų naudojimui ir turto valdymui, ištaisytos, todėl, atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus ir ištaisytas klaidas po metinių ataskaitų pateikimo, rekomenduojame:

- priimant paraiškas projektų finansavimui iš juos pateikiančių organizacijų reikalauti, kad sąmatose būtų aiškiai nurodytas dalyvių skaičius renginiuose, planuojamo įsigyti sportinio inventoriaus pavadinimai, kiekis, kokios patalpos ar aikštynai, stadionai ir kt. bus rekonstruojami ir kokios darbų apimtys;
- parengti Vyriausybės nutarimo projektus dėl UAB „Respublikinė mokomoji sporto bazė“ valstybės turto investavimo, didinant akcijų vertę ar skaičių ir dėl valstybės turto investavimo į VŠĮ „Plytinės kartodromas“, didinant įnašą į viešąją įstaigą;
- įtraukti į apskaitą įnašą į VŠĮ „Plytinės kartodromas“ 50,0 tūkst. Lt ir padidinti UAB „Respublikinė mokomoji sporto bazė“ akcijų vertę (arba skaičių) 5,7 mln. Lt.

5-ojo audito departamento direktorė

Daiva Bakutienė

5-ojo audito departamento vyriausioji
valstybinė auditorė

Asta Giedrikiene

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Kūno kultūros ir sporto departamente
 prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
 atlikto finansinio (teisėtumo) audito
 rezultatų“ 1 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Tolesni veiksmai	Rekomendacijos įvykdymo terminas (data)
1.	Priimant paraiškas projektų finansavimui iš juos pateikiančių organizacijų reikalauti, kad sąmatose būtų aiškiai nurodytas dalyvių skaičius renginiuose, planuojamo įsigyti sportinio inventoriaus pavadinimai, kiekis, kokios patalpos ar aikštynai, stadionai ir kt. bus rekonstruojami ir kokios darbų apimtys.	Numatome parengti Fondo paraiškos patikslinimo projektą, reikalaujant, kad teikėjai išankstinėje sąmatoje aiškiai nurodytu dalyvių skaičių renginiuose, planuojamo įsigyti sportinio inventoriaus pavadinimus, kiekius, kokias patalpas ar aikštynus, stadionus ir kt. rekonstruos ir darbų apimtį.	Iki 2010-10-01
2.	Parengti Vyriausybės nutarimo projektą dėl UAB „Respublikinė mokomoji sporto bazė“ valstybės turto investavimo, didinant akcijų vertę ar skaičių ir dėl valstybės turto investavimo į VšĮ „Plytinės kartodromas“, didinant įnašą į viešąją įstaigą.	Parengtam LRV nutarimo projektui „Dėl UAB „Respublikinė mokomoji sportinė bazė“ istatinio kapitalo didinimo nepritarė Teisingumo ir Vidaus reikalų ministerijos. KKSD prie LRV šios rekomendacijos įvykdyti neturi galimybės. VšĮ „Plytinės kartodromas“ trasos rekonstrukcija bus vykdoma ir 2010 metais. Planuojama investuoti 100 tūkst. lt. Užbaigus rekonstrukciją bus paruoštas LRV nutarimo projektas dėl įnašų padidinimo (valstybės turto).	Iki 2010-12-31

3.	Įtraukti į apskaitą įnašą į VŠĮ „Plytinės kartodromas“ 50,0 tūkst. Lt ir padidinti UAB „Respublikinė mokomoji sporto bazė“ akcijų vertę (arba skaičių) 5,7 mln. Lt.	Vyriausybės nutarimo dienos data finansinis turtas užregistruotas Departamento apskaitoje.	Kada bus įvykdytas 2 p. antra dalis.
----	---	--	--------------------------------------